

POSTI- JA LENNÄTIN-
HALLITUS

ULKOMAANTOIMISTO
ULKOMAANOSASTO

Helsingissä,

maalis kuun 21 p:nä 19 53

N:o V 2479

Suomen Radiosähkötajaliitto r.y.

Kapteenink. 24 C 23

H e l s i n k i

Suomen Radiosähkötajaliitto r.y. on viime syyskuun 4 päivän kirjelmällään pyytänyt ulkomaanosaston lausuntoa eräisiin mainitun kirjelmän liitteessä esitettyihin kysymyksiin. Lausuntonaan ulkomaanosasto esittää kunnioittaen seuraavaa.

1. Onko laivan päälliköllä oikeus vaatia nähtäväkseen kaikki laivalta lähetettäväksi aiotut sanomat?

Posti- ja lennätinlaitoksen lennätinkonttoreissa konttorinhoitaja ei tarkasta sanomia ennen niiden lähettämistä eikä hänellä monien muiden töiden tähden olisi siihen suurissa konttoreissa edes mahdollisuuksia. Tämä ei toisaalta ole myöskään tarpeen, sillä asianomaiset virkamiehet tietävät missä tapauksissa sanoma ehkä tulee pysäyttää, ja tällöin vasta kääntyvät päätöksen saamiseksi konttorinhoitajan puoleen. (Kansainvälinen pikatiedotusyleissopimus, 29 art. ja asetus lennätinsäännöstä, 7 §). Tällainen pysäyttäminen on jouduttu suorittamaan vain erittäin harvoin, tuskin kerran vuodessa. Sitä vastoin ei konttorinhoitajalla eikä kellään muullakaan henkilöllä ole oikeutta esim. ajanvietteeksi tai muusta asiattomasta syystä lukea sähkösanomia. Jos näin menetellään, loukataan hallitusmuodon turvaamaa sähkösanomasalaisuutta.

Samaa käytäntöä tulee ulkomaanosaston mielestä soveltaa normaalitilanteissa myös Suomen kauppalaivaston radioasemilla: radiosähkötäjä ottaa sanomat vastaan ja lähettää ne rannikkoasemille esit-

telemättä niitä laivan päällikölle, ellei kyseessä ole tapaus, jonka suhteen on aihetta harkita sanoman eväämistä tai pysäyttämistä tai jos lähetettävänä oleva sanoma on sen laatuinen tai tilanne sellainen, että sanoman lähettäminen saattaa vaarantaa laivan tai sillä olevien henkilöiden turvallisuutta. Tässä yhteydessä on tärkeätä huomata, että sähköttäjällä ei ole ennen eikä jälkeen sanoman lähettämisen eikä sanoman vastaanotettuaan oikeutta pyynnöstäkään näyttää sanomaa kenellekään sivulliselle eikä edes laivan päällikölle ellei tämä ole antanut asianmukaista vaitiololupasta posti- ja lennätinhallitukselle. Sen sijaan radiosähköttäjä on velvollinen aina pyydettyäessä antamaan laivan päällikölle kaikki muut kuin em. vaitiololupauksen kieltämät tiedot.

Mitä radio-ohjesäännön 565-567 kohtien määräyksiin tulee, ulkomaanosasto kiinnittää huomiotaan sanontaan "liikkuvan aseman liikenteen hoito on päällikön tai sen henkilön valvonnan alainen, joka on vastuussa laivasta. "samoin kuin sanontaan "sen, jolle tämä valvonta kuuluu, tulee vaatia, että radiovirkailijat noudattavat tätä ohjesääntöä". Jos näitä kohtia tahdotaan tulkita radio-ohjesäännön hengessä, jää radiosähköttäjälle liikenteestä suurin vastuu sen vuoksi, että hän on laivalla se henkilö, joka parhaiten tuntee ohjesäännön asettamat liikenteen hoidon vaatimukset. Merimieslain mukaan, laivan päälliköllä on ylin käskyvalta aluksella. Tämän vuoksi on täysin ymmärrettävää, että hän on vastuussa myös radioasemasta ja sen toiminnasta, mutta radiopalvelusta lähinnä alaisensa radiosähköttäjän välityksellä, joka koulutuksensa ja posti- ja lennätinhallitukselta saamiensa erikoisohjeiden mukaisesti myös hoitaa sähkösanomien vastaanoton, tarkastaa ne ja ottaa tarvittaessa ennen niiden edelleenlähettämistä yhteyden laivan päällikköön. Laivan päällikön valvovan toiminnan tulee näin ollen kohdistua ensi

kädessä siihen, että radiosähkötäjä hoitaa hyvin radiolaitteita sekä pitää päivystyksen täsmällisesti ko. laivalle määrättyinä liikenneaikoina ja niin että päälliköllä ja muilla asemaa käyttävillä ei ole perusteltua aihetta moittia radiosähkötäjän virantoi- mitusta. Tämä on tärkeätä sen vuoksi, että laivan radiolaitteiden samoin kuin sähkötäjän tulee olla joka hetki merellä oltaessa valmis palvelemaan laivan päällikköä ihmishengen turvaamista merellä koske- van kansainvälisen sopimuksen edellyttämän turvallisuusliikenteen hoidossa. Vain tällaisten tilanteiden kyseessä ollen, laivan pääl- likön epäillessä, että sähkösanomien lähettämällä saatetaan vaa- rantaa laivan tai sillä olevien henkilöiden turvallisuutta, hänellä on oltava oikeus saada nähdä lähetettäväksi aiotut sanomat. Radio- sähkötäjän tulee myös kaikissa itseään ja radiolaitteita koskevis- sa kysymyksissä, jotka ovat päällikön ja varustamon ratkaistavissa, kääntyä päällikkönsä puoleen. Radiolaitteiden teknillistä kelpoi- suutta ja radioliikennettä koskevissa kysymyksissä posti- ja len- nätinhallitus puolestaan antaa radiosähkötäjälle kaikki tarpeelli- set lisäohjeet ja määräykset.

- 2. Onko laivan päälliköllä oikeus rajoittaa tai kokonaan kieltää yksityissanomien lähettäminen?

Suomessa jokaisella henkilöllä on oikeus säädetyistä maksusta lähettää sähkösanomia yleiselle lennätinliikenteelle avatuista toi- mipaikoista ja vain erittäin harvoissa tapauksissa, jotka mainitaan Kansainvälisen pikatiedotusyleissopimuksen 29 artiklassa sekä Len- nätinsäännöstä annetun asetuksen 7 §:ssä, voidaan sähkösanoma evätä tai pysäyttää. Koska suomalaiset laiva-asemat ovat määrättyinä ai- koina avoinna yleiselle liikenteelle (CP), kuten niiden toimilupä- kirjassa mainitaan, on jokaisella laivan henkilökuntaan kuuluvalla oikeus em. edellytyksin rajoittamatta käyttää tällaisen kauppalai-

van radioasemaa maksullisten sähkösanomiensa välittämiseen.

Laiva-asemalla voivat kuitenkin ihmishengen turvaamista merellä tarkoittavat toimenpiteet viivyttää näiden yksityisluontoisten sanomien toimittamista, kuten tiedotusten etuoikeusjärjestystä siirtyvässä liikenteessä koskeva radio-ohjesäännön kohta 950 määrää, mutta missään tapauksessa ei normaalisten yksityissähkösanomien lähettämistä yleiselle liikenteelle avoimna olevilta laiva-asemilta voida lopullisesti kokonaan estää muussa kuin yllämainitussa eväämis- ja pysäyttämistapauksessa.

Kuten ylläolevasta ilmenee, laivan päälliköllä on oikeus tilapäisesti rajoittaa ja säännöstellä yksityissanomien lähettämistä vain laivan tai sillä olevien henkilöiden turvallisuuden sitä vaatiessa.

3. Vaitiololupauksen kaava.

Jäljennös radiosähkötäjiltä vaaditusta sähkösanoma- ja puhelinsalaisuuden säilyttämisestä koskevasta vaitiololupauksesta oheistetaan. ./.

4. Sähkösanomien säilyttäminen laiva-asemilla.

Kansainväliseen pikatiedotusyleissopimukseen liittyvän lennätinohjesäännön (Pariisi 1949) kohta 95⁴ velvoittaa säilyttämään hallintojen ja (tunnustettujen yksityisyritysten) huostassa olevat alkuperäiset sähkösanomat ja niihin kuuluvat asiakirjat siihen asti, kunnes niitä koskevat tilit on suoritettu, ja joka tapauksessa ainakin kymmenen kuukautta, laskettuna sen kuukauden jälkeisestä kuusta, jona sähkösanoma on jätetty lähetettäväksi; arkisto on hoidettava niin, että sähkösanomasalaisuus täysin säilyy.

Posti- ja lennätinhallituksen revisiokonttorille kunkin kuukauden päätyttyä lähetettävien tilitysten mukaan tulee laiva-aseman liittää alkuperäiskappaleet lähetetyistä sähkösanomista ja jäljennök-

set vastaanotetuista sanomista. Ohjesääntö ei anna määräyk-
siä sanomien säilyttämisestä laiva-asemalla, joten laiva-ase-
malle tulee jäädä edellä mainittujen tilitysasiakirjojen lä-
hettämisen jälkeen vain Radiopäiväkirja sekä jäljennökset
A- ja B- päiväkirjoista.

Johtaja

Urho Talvitie

./.. Liikennetarkastaja

B.A. Sinkkonen

Minä _____
lupaan täten kunniani ja omantuntoni kautta, etten
kenellekään asiattomalle ilmaise, vaan huolellisesti
pidän salassa, niinhyvin kaikkien toimieni perus-
teella radiosähköttäjänä tietooni tulevien radiosano-
mien ja -puhelujen sisällyksen, kuin myös radiolen-
nättimen ja -puhelimen kautta keskenään asioissa
olevien henkilöiden nimet.

_____, ____ kuun ____ päivänä 194__.

Todistavat:

SUOMEN RADIOSÄHKÖTÄJÄLIITTO r.y.

Kapteeninkatu 24 C 23 puh. 22830

HELSINKI

Sähköosoite: Radioliitto Helsinki

Postisiirtotili 7590

Jäsen liitossa:

The International Federation of Radio Officers

Helsinki,

Kapteeni Bror Sjöström

m/t Aruba

Re-Be ship Bensow House

Helsinki

No

Viite:

Asia:

Vastaukseksi 5/11-53 päivätyssä kirjeessä tekemiinne tiedusteluihin ilmoitamme Posti- ja lennätinhallituksen liitolle aikaisemmin antamaan lausuntoon nojautuen seuraavaa.

Tietääksemme omistaa laivan radioaseman laivanvarustaja, mutta voi radioasema olla myös vuokrattu joltain radioyhtymältä.

Radioaseman liikenne tapahtuu voimassa olevien kansainvälisten ja kansallisten määräysten mukaisesti. Näiden määräysten noudattamisen valvonta kuuluu Posti- ja lennätinhallitukselle. Siitä huolimatta että laivan päällikkö on samassa suhteessa vastuussa laivan radioasemasta ja sen kunnosta kuin yleensä koko laivasta, vastaa ensisijaisesti laivan radioaseman liikenteestä radiosähköttäjä.

2) Voimassa olevien määräysten mukaisesti laivan radioasema on avoinna yleiselle radiosanomaliikenteelle, joten jokaisella laivan henkilökuntaan kuuluvalla on oikeus lähettää yksityisiä radiosanomia kenelle hyvänsä radioaseman aukioloaikoina, eikä näiden sanomien lähettäminen edellytä luvan kysymistä aluksen päälliköltä. Kuitenkin, jos radiosähköttäjä tietää tai arvelee p.o. radiosanomien lähettämisen vaarantavan laivan meriturvallisuutta tai sanomien olevan sisällöltään sen laatuksia että on syytä harkita sen eväämistä tai pysäyttämistä (kansainvälinen pikatiedoitussopimus 29 art.), on hän velvollinen tiedoittamaan siitä aluksen päällikölle.

3) Radiosähköttäjä ei ole oikeutettu ilmoittamaan aluksen päällikölle yksityisen sanoman lähettäjän nimeä eikä sanoman sisältöä, ellei hän harkitse sanoman lähettämistä vaarannettavan laivan meriturvallisuutta tai sen sisällön olevan pikatiedoitussopimuksen 29 artiklan vastaisen.

4) Aluksen päällikkö on vastuussa radioaseman kunnosta samalla tavalla kuin yleensä muistakin laivalle kuuluvista koneista. Radiosähköttäjä puolestaan on kuitenkin ensisijaisesti vastuussa radioaseman kunnosta samalla tavalla kuin esim. konepäällikkö on vastuussa laivan koneista.

5) Päälliköllä ei ole oikeutta sensuroida laivan radioaseman välityksellä lähetettyjä tai saapuneita yksityisiä sähkösanomia.

6) Radiosähköttäjä vannonaa vala sähkösanoma- ja puhelinsalaisuuden säilyttämisestä on seuraavan sisältöinen:

Minä (nimi) lupaan täten kunniani ja omatuntoni kautta, etten kenellekään asiattomalle ilmaise, vaan huolellisesti pidän salissa, niinhysin kaikkien toimieni perusteella radiosähköttäjänä tietooni tulevien radiosanomien ja -puhelujen sisällyksen, kuin myös radiolennättimen ja -puhelimen kautta keskenään asioissa olevien henkilöiden nimet.

Kunnioittaen